

SOLIA

Dacă nu ar fi fost democra-
ția noi toți am trage azi
plugul în ogorul străinului.

IULIU MANIU

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL TĂRĂNESC

Redacția și Administrația:

Orăștie Str. Gh. Barițiu Nr. 1.

Apare săptămânal sub îngrijirea unui
comitet de redacție.

Director: **Dr. Alex. Herlea**

ABONAMENTE:

pe 3 luni 30 lei — pe 6 luni 60 lei
pe 1 an 120 lei pentru Inst. și Aut. 500 lei
Pentru țărani 50 lei pe anul întreg.
Exemplarul 2 Lei.

Veste bună.

Pentru cetitorii noștri și pentru toți oamenii cinstiți și de bună credință avem o veste bună.

Numărul întâi din anul acesta al „SOLIEI” noastre național-țărănești apare în tiparul tipografiei „LUMINA”, societate cooperativă, de noi înființată cu sediul în Orăștie.

Această înfăptuire este înbucurătoare din mai multe puncte de vedere. Întâi pentru că nu mai trebuie să alergăm pe la Deva ca să ne putem tipări gazeta; în al doilea rând pentru că am lipsit, prin această, pe adversarii noștri valahșii și români de operată, de putința de a ne acuza că scoatem gazeta la o tipăritură ovrască și — în al treilea rând, pentru că putem anunța înființarea unei tipografii organizată pe principii cooperatiste.

A dispune de o tipografie pentru scoaterea unei gazete politice înseamnă a avea la îndemână un sigur și important instrument de rezim în lupta politică. Sunt cunoscute moavurile partidelor politice dela noi, cari întrebuințează toate mijloacele și se folosesc de toate apucăturile, ca să facă să amuțească gâșul adversarului. Și în această direcție, nu se sfesc a cumpăra sau persecuta tipografiile comerciale cari editează gazete politice. De aceste inconveniente, de acum, este pusă la adăpost gazeta noastră.

În al doilea rând tipografia înființată de noi este un răspuns prompt și demn la adresa celor cari ne batjocoresc. Am fost batjocoriți, am fost atacați și insultați de gazeta dlui Vlad, că suntem jidoviți. Și în sprijinul acestei afirmații se invoca faptul că scoatem gazeta la o tipografie ovrască. Nu am răspuns și nu am lămurit, până acum, această chestiune. Acum însă, a sosit timpul, să prezentăm, în adevărata sa lumină, posu a morală și făcărnicia patriotică și românească a acelora cari și-au făcut scop politic din clevețiri și mincluri.

Noi când s'a despărțit dl Vlad de noi, am hotărât să scoatem gazeta noastră mai departe. Ne-am

duș la tipografia dlui Vlad și-am cerut să ne-o țipărească pe rlată. Am fost însă refuzați. În schimb, nu au conțent a ne batjocori pe această chestiune, însinuându ne opiniei publice ca vânđuți streinilor. Față de toate acestea noi, azi, putem răspunde cum a răspuns sf. Cyril din Ierusalim jidovilor ca' o rriatori: „non loquimur magna sed facimus magna”. Noi nu vorbim lucruri mari, ci facem lucruri mari.

Ce au realizat d-sii de când s'au despărțit de noi? Și-au asociat toate scursurile vieții intelectuale și au ocrotit pe toți infirmii gândirei și a scrisului, ca să se privească și să cetească în gazeta, pe care o scriu, toate necuviințele, toate imperfecțiunile și toate defectele condamnabile.

Este momentul prin urmare, să judece opinia publică moralitatea și românismul acestor domni; este cazul să se fixeze judecata și sentința concludentă asupra sincerității și seriozității mișcării care se agită sub loznica v. l. chismului chiar și numai din această înfăptuire.

În al treilea rând această tipografie are însemnătate prin felul cum a luat ființă. Potrivit ideologiei statului țărănesc înfiptă în programa partidului național țărănesc, cooperația este forma economică menită să înlocuiască forma liberală a economiei întemeiată pe capital. Tipografia înființată constituie o realitate și un argument, că solidaritatea este un agent de înfăptuire în economia națională, care are avantajul asupra realizărilor capitaliste, că mobilizează sufletele și le leagă întreolaltă nu numai prin legătura interesului, ci și prin sentimentul binelui public. Această înfăptuire reușită ne chiamă la aite înfăptuirii economice pe bază de principii cooperative. Și, nu ne vom opri până nu le vom realiza spre binele și înălțarea ființei etnice românești.

Iată deci motivele pentru cari înființarea tipografiei „LUMINA” constituie o veste bună și un semn de înbucurare.

VERAX

Frați Hunedoreni!

Anul nou ne-a adus noulăți politice: alegere de deputat în locul rămas vacant prin promovarea Dlui Mitiță Constantinescu de guvernator al Băncii Naționale.

Pentru partidul nostru această alegere parțială este prileju de luptă. Noi, această luptă o ducem pentru D-l Ghiță Popp, fost ministru și reprezentant desăvârșit a ideilor și acțiunii simbolizate în persoana D-lui Maniu. Luptând cu D-sul și pentru D-sul luptăm cu Dl Maniu și Dl Mihalache.

Această luptă o vom da cu toată vigoarea pentru afirmarea renumelui nostru tradițional, pentru biruința Dlui Ghiță Pop și pentru dovedirea popularității partidului național țărănesc.

Trăiască candidatul nostru Dl Ghiță Popp!

Trăiască partidul Național-țărănesc.

Votati numai roata

Cum stau liberalii între ei.

Liberalii din județul nostru s'au cerat amarnic între ei cu privire la candidatul pe care să l pună în aceste alegeri. — Astfel au fost aspiranți mai multe persoane între cari Prefectul Mioc, Dr. Sporea, R-mus Herlea, Dr. Igna etc. După ce 2 săptămâni decând s'au deschis alegerile s'au tot certat și nu au reușit să se înțeleagă să pună și ei un candidat, — cu chin și vai în săpt. aceasta au hotărât să l pună pe Păntele Mioc. Ei zic în sinea lor că Mioc ar fi cel mai cunoscut între oameni. E adevărat că decând a ajuns prefect păntele Mioc s'a făcut cunoscut prin județ însă s'o făcut cunoscut pentru fapte de cari poporul cinstit nu-l uită și nu-l iartă. Astfel

poporul nu uită că el a fost acel prefect care a dizolvat consiliile comunale alese din voința poporului și cari le-a înlocuit cu comisuni interimare, — deasemenea nu uită că el a fost Prefectul care a dat ordin la notari să nu ștergă aruncurile, ci împărțindu le pe 5 ani să le mai pună odată asupra comunei.

Iată deci cine este candidatul liberal pe care-l cunoaștem după faptele rele cari au fost toate în contra poporului și în contra Tărânilor.

Până ce candidatul partidului liberal este fostul prefect Mioc, candidatul partidului Național-țărănesc este fostul ministru Gh. Popp, unul dintre cei mai luminați și cinstiți fi ai Ardealului.

Semnul partidului nostru este roata!

Cum se respectă în jud. nostru autonomia comunelor.

Legea administrației locale trimite în atribuția consiliilor comunele votarea bugetului comunei, iar art. 61 din legea finanțelor locale dispune, că „partea cuvenită comunelor din impozite se varsă direct de către agenții de încasare în caseria comunelor sub sancțiunea pedepsei de abuz de putere“

Față de aceste texte de lege precise și categorice ce aflăm în județul nostru?

Di Prefect, preot de profesiune, care pus pe banca acuzatilor pentru destituirea ilegală a unui primar, în fața Tribunalului cu „lipsa de orientare în chestiuni de drept“ s'a apărat, a d'sous inscrierea în bugetele comunelor din oficiu a unor sume foarte considerabile pentru „construcții“ și instituțiuni, a căror subvenționare în criza economică de acum putea fi amânată, fără ca ec-lea să sufere vre'un prejudiciu.

Probabil însă s'ar fi supărat unii antreprenori, protejati regimului actual al căror interese trebuie se primeze, ori-ce ar fi hotărât consiliile comunale.

Asemenea din impozitele încasate de agenții fiscalului cu ridicarea slăninei din camera cetățeanului și a păturii în timpul iernei de pe patul copiilor lui și cu alte metode, până acum la noi necunoscute (cu cari tot liberalii ne-a „fericit“) comunele

de un timp încoace nu-și primesc cota parte revenită lor pentru acoperirea cheltuielilor locale urgente prin natura lor, pentru că trimiși diu Prefect încasează aproape integral acelea cote pentru „construcții“ și instituțiile centrale subvenționate de comune.

Di, primar sau funcționar comunal înzadar veți fi poate împreună cu toți locuitorii la curent cu plata impozitelor, nu puteți ajunge la salarul Dvs. binemeritat, ca să nu suferă cumva lucrările acum în toiul iernei (!?) la construcțiile patronate de di Prefect.

Ni-se pare, că să cam grăbește di Prefect cu încasarea „subvențiilor“ octroiată comunelor!

Graba aceasta trebuie să fie în legătură cu teama Dsule de o schimbare apropiată de guvern.

Ne place să credem în temeinicia îngrijorării diu Prefect și dacă la alegerea parțială din 18 Februarie a. c. alegătorii acestui județ vor vota semnul Partidului Național-Tărănesc, vor scăpa țara de haosul în care Partidul Liberal a împins o și votul lor va mătura și pe toți diletanții și delegații fără pregătiri, puși de acel partid în fruntea unor administrațiuni de Stat.

Pui, la 5 Ianuarie 1936.

Dr. Mihai Tirea
advocat.

Certificatul de moralitate AL LIBERALILOR

Di Stelian Popescu directorul ziarului „Universul“, președintele Ligii Antirevizioniste din România și fost ministru de justiție în fostele cabinete liberale, dă certificatul de moralitate guvernului liberal, printr'un articol de fond, publicat în ziarul „Universul“ în numărul de Crăciun: „... în lăuntru statului nostru, minciuna a luat locul adevărului; fanfaronada, locul cumințenei; vorbele goale și late, locul seriozității, jaful în averea statului este ocrotit cu îndârjire prin falsuri și calomnii, dela tribuna parlamentului iar imoralitatea băntuie cu furie pretutindeni, sfidând sărăcia și foamea, pe care anul acesta Providența a mai trimis-o ca un semn prevestitor al greutăților cari ne așteaptă.“

Când un om și bun român de talia diu Stelian Popescu rostește astfel de cuvinte grele, lipite de orice patmă și egoism, isvorâte numai și numai dintr'o deplină înțelegere și cunoaștere a problemelor de Stat, guvernul diu Tărănescu, ar trebui să se retragă cu un ceas mai devreme din fruntea țării. Cuvintele diu Stelian Popescu constituie un rechizitoriu fin, dar apăsător al guvernării diu Tărănescu.

De altfel, așteptările guvernului de-a pune sau nu candidați în județele unde au loc alegeri parțiale, este un suficient indiciu că înaltul Guvern a înțeles că ori unde va depune candidaturi, uzând numai de mijloace cinstite în decursul propagandei și alegerilor, va înregistra un eșec sigur, fiind convins că țara e sătulă de dânsul până la sațietate.

Și dacă ne întrebăm, era necesar

ca guvernul să-și depună candidații săi în toate județele, trebuie să dăm răspunsul afirmativ că „da“ dar fiind faptul că alegerile parțiale sunt cel mai bun indiciu prin care se constată fără nicio falsificare, popularitatea unui partid, indicând totodată și succesiunea sau rămânerea cea mai departe la guvernare.

Dar dacă guvernul n'a făcut-o, a lăsat de înțeles că-i lipsește acea autoritatea morală de care trebuie să se bucure un guvern de mână forte.

Vor mai putea liberalii să promită țărănimii înșelate, lucruri ca acelea că vor ieftini produsele agricole? „Desigur nu!“ fiindcă dacă n'au făcut-o în 2 ani mergând pe-al 3 lea, nici în restul de 2, nu o vor face.

Vor putea ei să spună că vor adapta impozitele după capacitatea de plată a contribuabilului, când în interval de 2 ani, au inventat și scos la iveală, taxe și fără taxe de prin anii 1920, cu scopul de-a încasa cât mai mult pentru a-și plăti clienții de club, numiți în funcțiile Statului cu buget deficitar?

Am avut impresia sub acești ani de guvernare liberală și regim fiscal excesiv că ne-am găsit într'un preludiu al epocii fanatote care n'a cunoscut cei „uniul“. Caracteristica guvernării liberale a fost excesul, necunoscând în nici un domeniu cei aceia ponderațiune, cei aceia moderațiune.

Și la urma urmei, ce ne-ar interesa pe noi cei dela roată, falimentul liberalilor? Nimic. Căciace ne interesează este falimentul țării, fiind

că liberalii se învârtesc într'un cerc vicios, considerând avutul Statului ca un patrimoniu al partidului. Conduși de aceeași concepție greșită fundamental, au scos proprietățile Statului la mezat.

Liberalii trebuie să înțeleagă odată, că partidul e partid, ori cât ar fi el de mare și numeros și Țara e Țară.

înțelegând și aceia că țara-i sătulă de dâșii, dar odată crampoși la putere nu mai în seamă de strigătele de desnădejde ale țării, făcând și ei ca Moloc din nuvela Lăpușneanu „Dacă voi nu ne vrei, Vă vrem noi pe voi.“

Peica Andronic.

Grija scoalei.

Câte ceva despre manualele didactice de curs primar. Scumpetea lor. Propuneri de ieftinire.

Într'o vreme nu chiar depărtată, cărțile didactice, de curs primar, erau puține pe piață și pline de diferite defecte, observau unii colegi. Alții, în conversațiuni particulare și în revistele de specialitate, ridicau obiecțiuni de felul următor: n'am de unde alege cărți bune și cores uzătoare, nu-s atrăgătoare, materia din ele n'are viață, nu îndeamnă pe copil de a face, de a crea etc.

Dacă arm le culturii naționale, în trecut apropiat, se prezentau în lumina de mai sus, azi ele se înfățișează în condițiuni mai bune și cu mai puține defecte. Alături de alte progrese, din alte ramuri de activitate omenească, au progresat și ele mult, față de trecut. Mai ales în anii de după războiu, s'au înmulțit repede, cu viteză accelerată. Azi dispunem de o întreagă literatură didactică. Cine ar vrea să le cetească pe toate comparativ, ar trebui să jertfească foarte mult timp. Unele din manualele didactice sunt bune, în seamă de noile descoperiri pedagogice, altele sunt mai puțin bune și cuprind puține inovații, dar toate utilizabile cu oarecare succes.

În prezent, nimăni nu se mai poate plânge, că n'are de unde alege cărți bune și în conformitate cu noile descoperiri pedagogice și metodice, fiindcă piața e plină de ele. La începutul fiecărui an școlar, atât editorii, cât și autorii și grupurile de autori își recomandă manualele lor, ca fiind cele mai bune, cele mai ușoare și alcătuite după cele mai noi principii pedagogice.

După atâtea recomandări particulare și un-ori semi-oficiale, rămâne să se facă alegerea manualelor didactice. Alegerea, deși avem o întreagă literatură didactică, nu e grea, fiindcă nu e tocmai liberă. Ea se face după așa zisul obicei al pământului, cunoscut foarte bine de colegii învățători.

Cât privește progresul manualelor didactice, ele se referă mai mult la înmulțirea și înfrumusețarea lor tehnică. În privința aceasta, problema cărții de școală marchează momente însemnate în mișcarea didactică de după războiu. Judecate însă din punctul de vedere al alcătuirii lor pedagogice și metodice, rămâne încă mult de făcut, până când învățăntul va avea cărțile dorite. Problema aceasta, având multe fețe, cu tot atâtea concepții și curente deosebite, este foarte grea și nu se poate soluționa pripit, cum e obiceiul la noi, pentru că tot ce se face pripit, nu se isprăvește definitiv.

Una dintre fețele grele ale cărții de școală, care s'ar putea soluționa mai ușor și mai cu puțină trudă, este scumpetea lor prea mare, față de situația economică grea, în care se află azi țara și cetățenii ei. Scumpetea cărților de școală primară nu se mai poate tolera, dacă dorim răspândirea cărții și cultivarea maselor. Învățătorii, cuno-când greutatea cu cari se

luptă părinții până pot cumpăra cărțile necesare pentru copiii lor, au cerut în nenumărate rânduri ieftinirea cărții, pentru că ea să poată pătrunde în straturile largi ale mulțimii. Autoritatea școlară cea mai înaltă încă a recunoscut acest lucru, luând măsuri de ieftinire. Măsurile luate, la începutul anului școlar, n'au avut rezultatul așteptat, dar în tot cazul ele constituiesc un început. Acest început trebuie ținut mereu la suprafață, pentru a nu rămânea numai în studiu paliativelor, cari nu rezolvă problema ieftinirii manualelor școlare nici în parte. În școala primară, fie ea la oraș sau la sat, cei mai mulți elevi, sunt cei săraci, lipsiți de mijloace materiale. Cine s'ar îndoi în adevărul acestei afirmații, se poate convinge ușor, cercetând orice școală primară, în care ar constata realitatea.

Părinții elevilor săraci, din cauza scumpetii cărților școlare, în curs de 3-4 luni de zile, abia pot cumpăra pentru copiii lor manualele necesare. Elevii, lipsiți de ajutorul cărții, în acest interval, egal cu 1/3 din anul școlar, se pierd pe un drum facurcat, pe care mai târziu nu îi mai pot descurca.

Alți părinți, mai nevoiași ca cei din categoria întâia, neputând face rost de manualele trebuincioase pentru copiii lor, preferă să i țină acasă, lipsindu-i de educație și instrucție, lăsându-i să crească pe stradă și înmulțind numărul analfabeților, acum, în secolul luminii. Și numărul acestor copii, cari numai din cauza prețului prea urcat al cărților de școală nu pot urma cursurile școlii primare, este destul de mare. Nu încerc a face statistica lor, pentru că ar spune prea mult. Mă mărginesc să amintesc, că între acești copii se pierd prea multe talente și aceasta înseamnă o pagubă națională.

Așa fiind, până la ieftinirea manualelor didactice, cineva ar trebui să ajute pe acești oropsiți de soarte, pentru și ei să se poată bucura de binefacerile școlii, întrucât și ei au dreptul la ajutorul societății.

Cine să i ajute? Comitetele școlare, de pe lângă școlile primare, la cari se apelează azi atât de des, având bugete anemice și în cele mai multe cazuri fictive, întrucât de multe ori nu pot în-casa nici 50% din suma bugetată și aprobată, n'au posibilitatea să ajute elevii săraci cu cărți. În criza morală și materială de azi, ele sunt multumite, dacă pot asigura combustibilul și curățenia necesară, fără să poată trece la noi creațiuni, ce se ivesc și bat la ușa școlii în fiecare an.

Cooperatiunile școlare, cari în anii din urmă, au luat ființă, pe lângă câteva școli mai mari și din centre cu populație multă, tocmai în scopul de a veni în ajutorul elevilor săraci, fiind înființate mai recent și în lipsă de un capital mai răsărit, nu pot face mult.

(Va urma)

A Grecu.

Datorința dlui ministru de finanțe.

Editorialul „Etica bancară”, de dl. Dr. Iustin Pop, apărut în fruntea acestor pagini din numărul trecut prezintă chipul fidel al spiritului ce domnește astăzi pe la băncile noastre ca nici când altădată.

El mai înfățișează tristul adevăr pe care atât băncile cât și luminatul congres economic dela Cluj caută în mod idespăcabil, să nu-l vadă.

Căci intradevăr, cum s'ar putea închipui că băncile și cu ele creditul se va putea reface vrodată?

Catastrofa nu s'ar fi produs frește dacă îi lipsea origina păcatului de moarte comis de gașca hrăpăreață, lipsită de orice scrupul, care a adus la dezastrul financiar de azi.

Slabă mângâiere!..

Cu atât mai greu este păcatul ce a produs defecțiunea care a prins atât de ușor și de adânc în sanctuarul scump al forței noastre naționale care a fost creditul nostru.

În loc de „loca credibilia” ce pe veci trebuiau să rămână, băncile noastre vor fi deacum curse de răspântie, țesături de paiangini, de care banul se va feri ca de ciură!

Increderea, acest factor sine qua non s'a nărui decând băncile și-au sângerat deponenții, izvorul lor pro-

priu de zemisire și rezervoriul de credit din care s'au nutrit tot timpul.

Deși această singerare uriașe și neomenioasă să recunoaște de toată lumea, în mod cu totul curios și adânc regretabil nu se află nici un om „de seamă” care, desbrăcat de orice considerațiuni lăaturalnice, să caute de a o stavili cu orice mijloace în însuși interesul creditului sdrucinat!

Et bine, *creditul nu se va reface* atâta vreme, cât sfințirea dreptului de proprietate nu va fi salvată!

Călcarea acestui drept, garantat de constituția țării a distrus pe deponenți și prin ei increderea publică, fără de care nu este refacere!

Mijlocul cel mai urgent pentru atingerea scopului ce și-a fixat Congresul economic nu poate fi altul decât; *despăgubirea deponenților!* Un împrumut, fie ori de unde pe sub soare, cu ajutorul căruia băncile să poată reface dreptul încălcat al proprietății, achitând integral depunerile cetățenilor, cu toate accesoriile!

Iată ce trebuie să facă ministrul nostru de finanțe, dl Victor Antonescu, care a promis că va rezolvi problema.

Aiu, 11 Dec. 1935.

Dr. Enea Nicola.

† Ioan Branga

Marți în 7 Ianuarie 1936 în ziua de Sft. Ioan s'a stins din viață la Oăștie Ioan Branga, — în vârstă de 73 ani. —

Defunctul a fost acel fruntaș al vieții românești din Oăștie care a luat parte activă la toate evenimentele naționale și culturale din orașul nostru. De tânăr ajuns învățător la școala confesională ortodoxă din Oăștie — a fost timp de 40 de ani luminătorul și îndrumătorul generațiilor. El înființează societatea corală din Oăștie câștigând la concursul de coruri ținut la București în 1906 medalia de aur înălțând astfel renumele Ardealului și a orașului său. — Mai târziu a fost ales membru în direcțiunea Băncii Ardeleana, a fost decorat în mai multe rânduri pentru activitatea sa națională și culturală. El

a fost un luptător neclintit al românismului de azi și a rămas până la sfârșitul vieții sale credincios partidului național-țărănesc ca un exemplu de corectitudine și consecvență.

El lasă în urma sa o familie numeroasă și distinsă.

Inhumarea rămășițelor pământești a avut loc în ziua de Joi 9 Ianuarie 1936 d. m. la orele 3, serviciul funebrel oficial se în biserica rom. ort. din loc. de către un sobor de 4 preoți în frunte cu pâr. protopop Ioan Moța.

În numele partidului nostru a parentat pâr. protopop Valer Paveloniș arătând meritul defunctului și evidențind integritatea caracterului său.

Noi transmitem pe această cale îndureratei familii condoleanțele noastre.

Răvaș.

Dl A. Vlad așifând pe marele puritan, scrie în gazeta sa, că află pe deplin justificată critica dlui Dr. Ionel Pop dela Cluj, apărătorul comunistului Constantinescu din Iași, — făcută în cadrul unui articol judicios, apărut în „România Nouă” și că e de aceeaș părere cu dl Ionel Pop, că: *„fără o adevărată justiție pentru toți în toate împrejurările temelii statului zace în nisip”.*

Da, d. Vlad spune și mai mult zicând:

*„Ca să putem proceda la reformarea justiției noastre, trebuie, să ne reformăm întâiu mentalitatea noastră”, iar la alt loc vorbește de dogma juridică, considerată — zice dsa — până acuma sfântă cel puțin în Ardeal, unde ardelenii profesază credința, că: *Fiat justitia et pereat mundus; adevărată să fie dreptate chiar**

dacă ar peri lumea. Și după ce aruncă o acuză de patimă vladistă asupra dlui I. Maniu, că acesta a răsturnat „dogma sfântă din Ardeal”, conchide:

„... trebuie să dărâmăm mentalitatea păcătoasă, care a pretins dlui Maniu, să jertfească pe altarul politicianismului pe un bun român, cum a fost și este dl Ștefan Rozvan”.

Nu vom arăta aci, cum denaturează d. Vlad cazul amicului său în vaiditism, căci trebuie, să facem altceva. Trebuie, să-i punem marelui puritan întrebarea: *Și-a examinat dsa conștiința înainte de a așterne pe hârtie risul de mai sus? Dacă da, a găsit, că dsa a cinstit și respectat curățenia și sfințenia justiției noastre și atunci, când a fost vorba de judecarea procesului dsale?... Deocamdată atât.*

Câte fețe are Costache Bursan

După câte lasă să înțelegem noi, conul Costache Bursan este unul dintre liberalii cari susțin mai mult ideea de partid și luptă pentru promovarea și întărirea partidelor serioase și de guvernământ cerând desființarea partidelor mici sau ale grupărilor. Cel puțin așa se laudă către noi, cum o fi vorbind către celelalte partide nu știm, cert este însă că el a fost acela care susținea nevoia colaborării pentru lichidarea grupării Vaidiste și Vladiste. De îndată însă ce a văzut că dl Vaida nu mai candidează și-a schimbat părerea. Desigur noi

știm că la conul Costache fiecare situația are justificarea, dar și morală ei. — Azi el este între aceia cari lucrează pentru câștigarea dlui Vlad ca să dea ordin să voteze fronțiștii cu liberalii.

Dl Bursan desigur nu se gândește la viitorul îndepărtat, ci la interesele imediate ale dlui Mloc.

Dar dacă dl Vlad cu adevărat va da concursul său liberalilor, îl putem felicita pentru calea cea parcurs în viața lui politică și îi zice: Bravo dlui Vlad departe ai ajuns.

De ce nu candidează Vaida și cu Vlad

Deși vladistii din județ au depus cel dintâu candidatura dlui Vaida, la două zile au retras-o și toată lumea s'a întrebat mirată că oare de ce s'au retras din alegeri.

Noi am aflat adevărul și anume să zice că dl Vaida crede că dl Vlad nu cunoaște măsura lucrărilor și că

dl Vlad însuși nu știe ce slab stă în propriul său județ. Ori dacă ar cădea în alegeri chiar dl Vaida ar fi mult mai rușinos decât o retragere din alegeri.

Așa dară noi suntem în clar că ei s'au retras de frică.

Mari neînțelegeri la liberalii din Oăștie.

Așa poreclitul Intunecimea Sa văzând că nu mai merge cu dârzenia a luat-o pe calea inversă și astfel se zice că i-s'ar fi încredințat conducerea campaniei electorale în sectorul Oăștie — Aceasta a provocat mari nemulțumiri în rândul liberalilor din loc cari au crezut că au scăpat definitiv de el. Văzând cum stau lucrurile Nișu Branga, D-tru Popi, C. Se-

cărea, Iosif Popu, I. Buduran și ceilalți fruntași liberali au declarat că ei nu se vor mișca nici un paș în această campanie până nu li-se va da satisfacție și nu se va șterge jignirea ce li s'a adus întrucât conducerea campaniei trebuia încredințată organizației din care și ei fac parte, — și nu dată pe mâna unui singur om de talia Intunecimei Sale,

Campania electorală.

Partidul nostru național-țărănesc a început cu toată vigoarea campania electorală pentru a lumina poporul în vederea votului dela 18 Febr. 1936.

Astfel săptămâna trecută candidatul nostru dl Gh. Popp f. ministru împreună cu dnii Aurel Dobrescu f. ministru, Dr. Nic. Penescu f. secretar gen. și Dr. Leontin Pârvaș vizi tat plasa lă și au ținut mai multe întruniri între cari o mare întrunire în comuna Iliș la care au participat peste 1000 de țărani.

În ziua de Luni 6 Ian. s'a ținut în plasa Hunedoara o serie de întruniri în comunele Cerna, Cinciși și Teliuc — la cari au luat cuvântul dl Dr. Ionel Albu din partea organizației de

plasă și dnii Dr. Alex. Herlea și adv. Gheorghe Voșan din partea organizației județului.

În ziua de 12 Ian. 1936 s'au ținut mai multe întruniri în plasa Oăștiei în comunele Cugir, Vinerea, Șibot și Balomir la cari au luat parte și dl Gh. Popp candidatul nostru și dnii Dr. Aurel Dobrescu f. ministru. La Cugir și Vinerea au luat cuvântul dnii Ioan Lupușu, Petru Danciu, Dr. Alex. Herlea, Dr. Gh. Popp, Dr. A. Dobrescu și Protopop Valer Paveloniș iar la Șibot și Balomir au ținut cuvântări poporului dnii Dr. Alex. Herlea, Dr. Gh. Popp, Dr. Aurel Dobrescu, Protopop Valer Paveloniș, adv. Sabin Viorel etc.

CELE 10 PORUNCI NAȚIONAL-ȚĂRĂNISTE

1. Țara să fie gospodărită cu dreptate, legalitate și cinste.
2. Democrație constituțională și parlamentarism real
3. Rolul muncii țărănilor și muncitorilor să intre în punga lor.
4. Prețul mărfurilor industriale să scadă așa cum au scăzut prețul produselor agricole.
5. Biruri și taxe potrivit cu scăderea veniturilor și cu o cheltuială cinstită a banului public.
6. Valorificarea produselor agricole pe prețuri bune și un credit agricol eflin.
7. Ridicarea bunei stări a satelor și a sănătății țărănilor.
8. Lucrări publice pentru învoirea muncii naționale.
9. Școală țărănească pentru luminarea și ridicarea satelor.
10. Dreptatea să se împartă repede, cu cheltuială puțină și cu toată autoritatea morală.

Frați muncitoră și plugari

— din plasa Hunedoara!

— din plasa Hunedoara!

— Apropiat de alegere punic iavași de
lucru sculele abarale muncă grea
dar bine tăpăt. Lăpădăsunle sa-
lelor încercare a cumpăra suflet cu
bani grei, dar un ardele n'cnsit nu
se va lăsa cumpărat de arginți lui
hede! Căci vrea să arginți nu ade-
mencă e folosesc de bine
cumpărații lor apucături de infri-
coșare.

La Uznele Statului din Hunedoara
unde muncitorii nu și primiseră plata
pe două luni, în prima săbătorilor
s-au milostvit și de sus și la
intervenția delegației muncitorilor li
s-a predat o sumă pentru achitarea
salariilor pe Octombrie și Noembrie.
Să nu credți că treaba aceasta a
mers așa de neted. Delegația muncitorilor
vă poate povesti că ce li s-a
spus la minister atunci când li s-a
predat suma. Nici mai mult decât
că: „Mergeti acasă și spuneți muncitorilor
că plata vi s-a dă multumită
dăi deputat Bursan și nu uitați că
la 2 Februarie aveți acolo alegere
de care depinde că mai primiți sa-
larul până la Paști sau nu.”

Iacă unde am ajuns. Pentru plata
ce ar trebui să o primești lunar re-
gular în schimbul muncii tale cins-
tite, astăzi trebuie să cerșești și să-i
mulțumești unuia și altuia din lumea
mare. Adică cum, Bursan a lucrat
pentru bani acela sau tu frate Petre
și George cere asuzi și noaptea la
fier și zgură? Lui să-i mulțumești că
după trecere de trei luni — în cur-
sul cărora numai tu și cum ai trăit
— îți vezi și tu cele câteva sute tru-
dite? Nu fraților, căci aceasta-i dreptul

vostru și n'aveți de ce-l mulțumi.

Dar mulțumiți-i altcva. Mulțumiți
ți că v-a pus în listele de plată
droaia de ingineri cari nu trebuie
să-și cerșescă plata căci le o dau
cu vârf și îndesat de pe spatele vos-
tru mulțumiți pentru zecile de su-
pravăghetori cu plăți de boieri, mul-
țumiți că vă ține în fruntea sindi-
catului oameni cari numesc cu trudă
toată ziua pentru plăta lor și vă
apăă interes-le încăpățâne voastre
cresc din zi în zi iar ei s'rimanii să-
răcesc văzând cu ochii.

Mulțumiți lui Bursan că v-a re-
dus și iertat dările, mulțumiți că
v-a dat imprumuturi dela stat. Mul-
țumiți-i și prin comune v-a așezat
primari hanici ca cel din Telic care
primind dela Uznele Călan suma
de 8000 de Lei ca s'o împărtească
de Crăciun săracilor, a avut grije
numai de neamuri și de vecine. Bie-
tele bătrâne sărace n'au drept de
vot atunci la ce bun să le dea și
lor.

Mulțumiți că v-a dat notari di-
plomați ca cel din Peștiș care face
numai administrație și nu știe îns-
pământa oameni că le trimite co-
pii cătane în Basarabia dacă nu
votază cu liberalii.

Mulțumiți că a desfințat toate
percepțiile și a șters din limba ro-
mânească cuvântul de agent de ur-
mărire.

Mulțumiți fraților de toate bură-
tățile, dar mai spuneți-i ceva. Mai
spuneți-i că la 19 Februarie „Vine
sura la măsură.” Al vostru:

Vasile Rotaru

A născut 4 gemeni — O femeie a-
nume Elena Hortiuc din comuna Zas-
tova jud. Cernăuți, a născut 4 copii
gemeni. Unul din ei a murit după
câteva ore după naștere, iar ceilalți
trei dimpreună cu mama sunt sănă-
toși. Fapt dureros e însă că femeia
nu e căsătorită. Cu toate acestea sute
de femei și săteni au venit și au adus
daruri celor 3 copii „din flori”.

A inebunit — fiindcă n'a câștigat
la loterie. Locuitorul I Rohan din Pea-
tra Neamț a jucat meru la loterie
fără să câștige nici odată. A scris
chiar lui Petrache Lupu dela Magla-
vi să se roage pentru el, da dacă
va avea mai mult noroc. Totuși no-
rurul nu s'a apropiat de el. Văzân-
du-se cu banii cheltuiți fără ai aduce
câștig, omul a inebunit de năcaz. Iată
ce pătesc ceice se încred prea mult
în jocurile de noroc.

Groznică ciocnir de trenuri în
Germania. (Au murit zdrobiți sau în-
necați 31 de călători). O cumplită ne-
norocire a aruncat asupra Germaniei
vălul negru al durerii, tocmai în aju-
nul sărbătorii păcii și a veseliei. Iată
cum s'a întâmplat nenorocirea.

În ajunul Crăciunului un tren de
persoane aștepta, în gara Grossher-
ringen din Turingia, semnalul plecării.
Din partea opusă, se auzea șgomotul
unui tren expres ce se apropia în
fugă mare. Funcționari gării au spus,
prin semnale, celui care conducea
expresul, să oprească în câmp, căci
n'are loc în gară. Conducătorul n'a
observat semnalul și astfel trenul ex-
pres a dat buzna în gară, peste trenul
personal, cu o viteză de 90 Km.
pe oră.

Ucele vagoane s'au sfărmat pe linie
la clipa ciocnirii, zdrobind sub dără-

măturile lor oasele călătorilor. Altele
au fost aruncate în râul Saale ce
curge alături de linia ferată. Călătorii
cari n'au fost zdrobiți, au făcut să se
iese la mal, prin apa înghețată a râ-
lui. Au murit însă de frig până n'au
ajuns la uscat.

Conducătorul trenului expres n'a
murit dar e așa de rănit încât nu
poate vorbi. Sunt de toți 31 de morți,
10 răniți greu în primejdie să moară
și ei, 1 răniți nu așa de greu, iar 10
răniți mai ușor.

Di Iuliu Moniu, conducător Ar-
dealului de ieri și de azi, neobositul
luptător pentru drepturile poporului
român pe care l'a iubit și il iubște
cu neprecuțire — a implinit 63
ani de viață. De pe întreg cuprinsul
Ardealului și al celorlalte provincii
ale țării se ridică din acest prilej
curate urări de: Sănătatea și ani
mulți înainte pentru fericirea Nea-
mului!

Examenul de definitivat al învăța-
toilor se va începe la 10 Aprilie
1936. Amănuntele se vor publica în
curând. Așa anunță Ministerul In-
strucțiunii.

O mare mișcare în arnată se a-
nună pentru 1 Aprilie 1936. Pe vii-
tor, așa se spune, înaintările se vor
face la 1 Aprilie. La alte date nu se
vor face decât schimbările strict ne-
cesare în interesul serviciului și cele
cu caracter de urgență

Bani noi. Monetăria cea nouă care
a fost deschisă de curând la Bucu-
rești, va bate următoarele soiuri de
ban: piese de 25 bani, de 50 bani,
de 1 leu, de 5 lei, de 10 lei, de 20
lei, de 50 lei, de 100 și de 250 lei.
Vom avea deci, în primăvară, 9 feluri
de bani, toți din metal. Banii de hârtie
se vor împușna.

Agresiunea împotriva dlui Emil
Săbău. O agresiune neobișnuită până
acum în Ardeal, s'a întâmplat la
Cluj. Dl Emil Săbău, redactor la
„Patria” din Cluj, bănuie că ar fi
dus campanie prin presă contra dlui
prof. Ștefănescu Goangă, a fost ata-
cat și bătut în cursul nopții din 3
spre 4 Ian. a. c. de către niște grefieri
dela Curtea de Apel din Cluj. Pre-
supusa vină a dlui Săbău este în
legătură cu „afacerea Burtică”, care
a murit în mod misterios și despre
a cărui soție se colportează multe
svonuri în Cluj. Cazul e unic în fe-
lul său: Grefieri, constituiți în bandă
să bată un ziarist, care chiar presu-
punând că a greșit — ceea ce nu e
dovedit — putea fi altcum pedepsit
de justiție. Direcția ziarului „Patria”
a înaintat protest Ministerului Justi-
ției, iar Sindicatul Presei Române
din Ardeal a depus o plângere Pre-
ședintelui Curții de Apel. — Regre-
tăm enorm estifel de barbarie în Ar-
deal și cerem pedepsirea agresorilor.

Zodia anului 1936. Într'un „Zo-
diac” bătrân, scris în anul 1724, ce-
tim despre anul 1936 următoarele:
„Anul acesta îi stăpânește planeta Lu-
ni care se află în mijocul cerului
și în zodia Leului care este lăcuirea
Soarelui. Pentru aceasta putem să
zicem acestuia an roditoriu și oșebit
de toamnă iubitoriu. Într'acest an va
va sa fie foarte ploioasă și rece, și
iarna cu nori. Într'acest an vor să
iasă împrejzura gurii la oameni bube

rele. Pentru aceasta, tinerii în primă-
vară să bea tot vin. Într'acest an vor
să fie mari războaie și moarte. Mari
dări și haraciuri vor să pue împărați
și silnicii asupra norodului. Vor fi și
alte multe strâmbătăji. Încă și mul-
țime de hoți se vor ivi, atâta că toate
cările vor să se zăticnască. Inchisorile
se vor deschide și mulți fachiși vor
fugi. Și la sfârșit neguțătorii și înțe-
leptii oameni vor cădea din starea
lor”. — Așa spune zodiacul cetitorilor
de stele de demult. Noi l'am răsfoit
nu pentru a băga spaimă în cetitori,
ci numai ca o „năsăvăială de anul
nou, cum e obiceiul prin sate în seara
ajunului. Ale lui Dumnezeu nimenea
nu le poate ști și tainele viitorului
nici odinioară n'au fost date murto-
rilor a le cunoaște.

Judecătoria mixtă Orăștie,
No. XIII. J 19—1936

Publicațiune.

Listele electorale revizuite pentru
anul 1936 din toate comunele cir-
cumscripției acestei judecătorii, pen-
tru Cameră, Senat, județ, comună și
colgiul agricol, sunt potrivit dispo-
zițiilor art. 15 alineat 2 din legea
electorală puse la vedere publică la
aceasta judecătoria, str. Gh. Barțiu
No. 9 etaj, Grefa centrală, în tot cur-
sul unei Ianuarie cri.

Cei interesați în acest timp pot
înainta cereri pentru înscriere sau
contestații — față de modificările
făcute.

Orăștie, la 2 Ianuarie 1936.
Judecătoreșef, Grețier,
A. Deac. Indiscifrabil.

No. 1332—1931.

Publicațiune de licitație

Subsemnatul Portărel aduc la cu-
noștință publică în senzul articolul
LX. din 1881 § 102 respective LXI.
din 1908 § 10 cumcă lucrurile ur-
mătoare 3 vaci, 5 capre, 1 car care
în urma decisului No. 141—2 din
anul 1931 al judecătoriei Pui sau
execvat în 3 VII. 1931 în favorul
execvatorului Popa Alexandrina repr-
prin avocatul Dr. Mihai Tirea im-
potriva execvatului locuitor în Ohaba
de sub Peatră pentru încasarea ca-
pitalului Lei 28300 și acces. prin
execuție de acoperire și cari s'au
prețit în 11500 Lei se vor vinde
prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestui licitețiunii
pe baza decisului Nr. G. 1547—
1931 al judecătoriei Pui se fixează
termenul pe 10 Ianuarie 1936 orele
11 a. m. în Ohaba de sub Peatră
la fața locului și toți cari au voie a
cumpăra, sunt invitați prin acest e-
dict cu observarea aceea, că lucrurile
susamintite vor fi vândute în
senzul legii XL din 1881 § 107 și
108 celor cari dau mai mult, lângă
solviere în bani gata și în caz neces-
sar și sub prețul de stingare.

Pretențiunea care e de încasat
face 28300 lei capital, dobânzile le-
gale socotind din 30 Iunie 1929 iar
sprele până acum stabilite de Lei
3865.

Intrucât mobilele cari ajung la li-
citație ar fi fost executate și de alții
și aceeași și ar fi câștigat dreptul de
acoperire, liciteția prezentă este or-
donată și în favorul acestora în sen-
zul articolului LXI. din 1908 § 20.

Petrogeni la 16 Dec. 1935.

Indiscifrabil
portărel.

ȘTIRI

CONVOCARE.

Onoratele membre ale Reuniunii
ortodoxe a femeilor române din Deva
sunt convocate la

adunerea generală ordinară

care va avea loc în ziua de 26 Ian-
uarie 1936 orele 4. d. m. în sala
de ședințe a Băncii „Decebal” Deva

Program:

1. Deschiderea adunării.
2. Prezentarea, verificarea și apro-
barea gestiunii pe anul 1935 și des-
cărarea Comitetului de aceasta ges-
tione.
3. Fixarea cotizatiilor membrilor
pe anul 1936.
4. Cooptarea de noi membri în
comitet.
5. Eventuale propuneri.

Deva, la 8 Ianuarie 1936.

Comitetul.

Marele Voevod Mihai decorat de
Franța. În ziua de 28 Dec. ministrul
Franței la București a fost primit de
către M. Sa Regele, de față fiind și
Marele Voevod Mihai. Cu acest prilej
ministrul Franței a făcut cunoscut că
președintele republicei Franceze a
decorat pe Marele Voevod Mihai cu
cea mai mare decorație franceză „Le-
giunea de onoare”.

Jertfele circulației în Anglia. După
calculurile făcute la sfârșitul anului s'a
constatat că în cursul anului 1935
și-au pierdut viața în accidente (ne-
norociri) de circulație în întreaga An-
gie nu mai puțin de 6521 de per-
soane. Numărul celor răniți a fost de
218 mi 798. Tot mai bine era cu
carul cu boii!